

[Oslovování „laiků“ jako norma pro filosofii]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2014](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2014](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 12. 9. 2014
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 12. 9. 2014

[Oslovování „laiků“ jako norma pro filosofii]

Ve filosofii platí (a musí platit) poněkud odlišné „nejvyšší“ normy než ve vědách, zejména než v tzv. přísných vědách. Ovšemže nikoli proto, aby bylo možno ony „vědecké“ normy a „vědecká“ kritéria nějak oslabovat nebo relativizovat (natož zavrhnout), ale spíše proto, aby jim nebyla přiznávána ta „nejvyšší“, „vrcholná“, „absolutní“ platnost. To je ovšem zapotřebí vyložit podrobněji, nemá-li dojít k nedorozumění a k falešným závěrům (důsledkům). Jde totiž především o to, že výsledky vědeckého zkoumání a poznávání se většinou osvědčují až v „praktickém“ použití spíše technického rázu; pokud je třeba je zveřejňovat resp. sdělovat široké veřejnosti, jde o jakousi osvětovou práci (která se považuje za důležitou jako prostředek obrany před sklouznutí vědeckých odborníků, „koryfeů vědy“, do role a pozice jakýchsi novodobých šamanů, mágů či kouzelníků). Ve filosofii naproti tomu nikdy nejde jen o oslovování „odborníků“, a už vůbec ne přednostní oslovování jiných filosofů, nýbrž především o oslovování „laiků“, tedy ne-filosofů, ovšem poněkud zúženě rozpoznávaných jako „oslovitelných“, nejen jako „oslovenu být majících“. (Otázkou ovšem je, kdo vlastně není oslovitelný? Není to věc nějak „přírodně daná“, alespoň nikoli v naprosté většině, ale bývá to nejčastěji tam, kde se už hlavách lidí usadila „anti-filosofie“, např. pozitivismus a neopozitivismus, scientismus apod.) Problém oslovování ne-filosofů (nikoli anti-filosofů) je vlastně základním problémem každé opravdové filosofie. Veškerá „vysokofrekventní“ filosofie, která může být pochopitelně provozována jen v laboratorním prostředí resp. ve výzkumných ústavech a která by měla být „doma“ na vysokých školách, zejména na univerzitách, musí vždy znovu a dokonce pravidelně „sestupovat“ do veřejného prostoru (resp. do všech druhů veřejných prostorů) a transponovat a vlastně transformovat všechny své významné výsledky do podoby, která dává smysl i „selskému rozumu“ (i když to vůbec nemusí znamenat přejímání jakýchkoli předsudků tohoto obyčejného rozumu).

(Písek, 140912-1.)